

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bf.II.28/2023. számú ügyben Szegeden, 2023. március 9. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a 8. sorszámu

v é g z é s t:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a *Szolnoki Törvényszék* 2022. november 3. napján kihirdetett 16.B.80/2022/85. számú ítéletét

helybenhagyja

azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helyére utalást, valamint a magatartási szabályok közül a munkaügyi központba jelentkezéssel kapcsolatos kötelezettséget mellőzi.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Szolnoki Törvényszék Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettének kísérletében [Btk. 160. § (1) bekezdés] és magánlaksértés vétségében [Btk. 221. § (1) bekezdés 1. fordulat]. Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, amit börtönben rendelt végrehajtani. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése esetén a kiszabott büntetésbe beszámította a vádlott által 2021. szeptember 9. napjától 2022. november 3. napjáig előzetes fogva tartásban eltöltött időt. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét. A vádlott részére külön magatartási szabályként írta elő, hogy tanúl cím szám alatti lakos sértettől és ingatlanától tartsa távol magát, illetve pszichiáter szakorvos igénybevétele mellett folytassa a már elkezdett antipszichotikus terápiás kezelést, valamint, hogy jelentkezzen a munkaügyi központnál nyilvántartásba vétel, valamint munkahelyre közvetítés érdekében. A Szolnoki Törvényszék Bírósági Gazdasági Hivatalánál kezelt bűnjelek lefoglalását megszüntette és azokat tanúl sértett részére kiadni rendelte. Kötelezte a vádlottat, hogy fizesse meg az eljárás során felmerült 476.854.-Ft bűnügyi költséget.

[2] A törvényszék ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség a vádlott terhére súlyosítás érdekében, végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása, továbbá a vádlott téves minősítés és enyhítés, valamint a vádlott védője téves minősítés miatt, testi sértés megállapítása és enyhítés érdekében.

[3] A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség fellebbezésének indokolása szerint a szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre történő felfüggesztésének törvényi feltételei nem állnak fenn, mivel az igazságügyi szakértők a tárgyaláson történt meghallgatásuk során egybehangzóan adták elő, hogy a paranoid betegségek egyik vezető tünete a betegség belátásának a hiánya, az ilyen betegeknek betegségtudatuk nincs, ezen okból nem látják be az orvosi kezelésük szükségességét és a kezelés hiányában az állapotuk tovább romlik. Erre figyelemmel a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztése a speciálpreventív büntetési cél megvalósulásához nem elegendő és azt kizárólag a végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazása tudja azt biztosítani.

[4] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.63/2022/16. számú indítványában az ügyészség fellebbezését fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak. Az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítésére és helyesbítésére tett észrevételeket. Álláspontja szerint a bűncselekmények jogi minősítése helyes, a szabadságvesztés büntetés alkalmazását törvényesnek, tartamát arányosnak találta. Arra is utalt, hogy a vádlott korlátozott beszámítási képességére tekintettel ténylegesen fennáll a büntetés korlátlan enyhítésének a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 17. § (2) bekezdésében és Btk. 85. § (5) bekezdésében írt lehetősége. Ugyanakkor álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott esetében a büntetési célokat a kiszabott szabadságvesztés próbaidőre felfüggesztése mellett is elérhetőnek ítélte. Kifejtette, hogy a büntetési célok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásával érhetők el, ennek hiányában nem garantálható, hogy a terhelt a jövőben tartózkodjon újabb, akár kimagasló tárgyi súlyú erőszakos bűncselekmény elkövetésétől.

[5] Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy Terhelt1 vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését az ítéltábla mellőzze, a vádlottat a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján tiltsa el a közügyek gyakorlásától, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés tekintetében mellőzze annak megállapítását, hogy az a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére vonatkozik, továbbá a pártfogó felügyelet elrendelését, illetve a külön magatartási szabályok előírására vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[6] A védő a másodfokú eljárásban a fellebbezését írásban részletesen indokolta és a fellebbezési nyilvános ülésen azt azzal egyezően adta elő. Az eltérő minősítésre, az életveszélyt okozó testi sértés büntetnének megállapítására irányuló indítványát azzal indokolta, hogy a Kúria 3/2013. számú BJE határozata szerint az emberölés, illetve annak kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. vádlott1 vádlott szándéka csupán testi sértés okozására irányult, az életveszélyes sérülés okozására nem, ilyen szándék hiányában akkor kell ezt a bűncselekményt megállapítani, ha a beállt életveszélyes körülmény tekintetében az elkövetőt gondatlanság terheli. Mivel Terhelt1 vádlott tudata a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét nem fogta át, azt nem kívánta, abba nem nyugodott bele, így cselekménye testi sértésként értékelendő. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú tárgyaláson meghallgatott pszichiáter szakértők is azt támasztották alá, hogy a vádlottnak nem volt ölési szándéka, csak fájdalmat akart okozni a sértettnek. Hangsúlyozta, hogy Terhelt1 vádlott tekintetében a szakértői vélemények megállapították, hogy a bűnismétlés veszélye nem áll fenn, az előírt gyógykezeléseknek jelenleg is eleget tesz, a szabadlábba kerülése óta a társadalom hasznos

tagjaként folytatja életét. A védő csatolta a intézet ambuláns lapját, amely szerint Terhelt1 vádlott gyógykezelése folyamatban van, valamint a vádlott munkaszerződését, amely alapján a alapítvány és centrum takarító munkakörben dolgozik, alapbére bruttó 174.000.-Ft havonta, továbbá a Heves Vármegyei Kormányhivatal határozatát, amely szerint a vádlott havi 50.815.-Ft rokkantsági ellátásban is részesül.

[7] tanúl sértett jogi képviselője útján előterjesztett észrevételében a vádlott által elkövetett bűncselekménnyel és annak súlyos következményeivel arányban álló büntetés kiszabását indítványozta, azt részletesen indokolta.

[8] A fellebbezések alaptalanok.

[9] Az ítéltábla a bejelentett fellebbezések folytán a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 590. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást teljeskörűen felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem vétett.

[10] Osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját megállapította ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor tanú és tanú tanúk vallomásának, valamint a 2021. szeptember 9. napján készült rendőri jelentésnek a bűncselekmény elkövetését követően a terhelt által tett nyilatkozatokat tartalmazó részét bizonyítékként értékelte.

[11] A Be. 361. § (6) bekezdése alapján feljegyzés készítésének csak abban az esetben van helye, ha az eljárási cselekményen terhelt, védő, tanú vagy vagyoni érdekelt nem volt jelen. A jelenleg hatályos büntetőeljárási törvény a rendőri jelentésről már nem rendelkezik, ugyanakkor a Be. 361. §-a szerinti feljegyzésnek feleltethető meg. A Be. 361. § (1) és (6) bekezdésének egybevetéséből az következik, hogy a korábbi Büntetőeljárásról szóló törvény rendőri jelentésre vonatkozó szabályai irányadók a feljegyzésre is. Az elsőfokú bíróság által értékelt rendőri jelentés a vádlott azon nyilatkozatait tartalmazzák, amelyeket a helyszínen intézkedő rendőrnek a törvényes figyelmeztetés hiányában mondott el, így a rendőri jelentés ezen részei bizonyítékként nem értékelhetők. A törvényes figyelmeztetés hiánya miatt bizonyítékként nem értékelhető tanú és tanú tanúk vallomásának ezen közlésekkel kapcsolatos részei sem (Szegedi Ítéltábla Bf.II.2/2021/19. számú végzése, Bf.I.526/2021/15. számú ítélete). Erre figyelemmel az ítéltábla tanú és tanú tanúk vallomásának, valamint a rendőri jelentésnek azon részeit, amelyek a helyszínen intézkedő rendőrök által meghallgatott személyek nyilatkozatait tartalmazzák, a Be. 167. § (5) bekezdése alapján a bizonyítékok köréből kirekesztette. Erre figyelemmel az elsőfokú ítélet [45] bekezdését, illetve a [61] bekezdéséből a vádlott kitérő rendőrökkel történt közlésére vonatkozó részét mellőzte.

[12] Ugyanakkor ezzel az elsőfokú ítélet tényállása nem vált megalapozatlanná, mivel a nyomozó hatóság Terhelt1t utóbb gyanúsítottként hallgatta ki a törvényes figyelmeztetések mellett, ezért a jegyzőkönyvbe foglalt vallomása az eljárás során bizonyítékként felhasználható volt.

[13] A törvényszék a vád tárgyát képező releváns tényekre nézve megfelelően széles körű bizonyítást vett fel, az annak során beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelte és mérlegelte és az iratoknak megfeleltethető, logikus, helytálló indokát adta annak, hogy mely bizonyítékot mennyiben és miért fogadott el az ítéleti tényállás alapjául. Indokoltan utasította el a sértetti képviselő új pszichiáter szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát, mivel az ügyben beszerzett és kiegészített igazságügyi pszichiáter szakértői vélemény aggálytalannak tekinthető és ellentmondásoktól mentes, abból egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott beszámítási képessége nem hiányzott a

bűncselekmény elkövetésekor, azonban súlyos fokú korlátozó tényezőt képezett a kóros elmeállapota.

[14] Az elsőfokú ítéletnek Terhelt1 vádlott személyi körülményeit tartalmazó részét az ítéltábla a védő által becsatolt iratok alapján kiegészítette azzal, hogy takarítói munkakörben havi bruttó 174.000.-Ft jövedelemre tesz szert a alapítvány és centrum munkáltatónál, ezen kívül havi 50.815.-Ft rokkantsági ellátásban részesül. A vádlott az antipszichotikus terápiás kezelésen részt vesz.

[15] Az ítéltábla az ügyiratok egybehangzó adatai alapján a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a törvényszék által megállapított tényállást akként helyesbítette – osztva a fellebbviteli főügyészség észrevételét – hogy a [30] bekezdést a jogi indokolásba utalta, mivel az jogkövetkeztetést tartalmaz, így az nem a tényállás, hanem a jogi indokolás részét képezi. Ugyanakkor az ítélet jogi indokolásából a tényállásba utalta az indokolás [52] bekezdéséből Terhelt1 vádlott által alkalmazott erőbehátásra, az [54] bekezdésből a kés paramétereire vonatkozó, valamint az [57] bekezdésben a sértett sérüléseire vonatkozó megállapításokat.

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete a fenti helyesbítésekkel együtt a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

[17] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból helyesen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére és a cselekményeit is a törvénynek megfelelően minősítette.

[18] A testi sértés büntettének megállapítására irányuló védelmi fellebbezések azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást Terhelt1 vádlott bűnösségét emberölés büntettének kísérletét tagadó vallomásával szemben a ténybeli beismerő vallomása, a sértett tanúvallomása, a szakértői vélemények és a tárgyalás anyagává tett okirati bizonyítékok alapján állapította meg.

[19] A törvényszék megfelelő részletességgel és az iratok tartalmának megfelelően, logikusan indokolta, hogy miért nem fogadta el a vádlott azon védekezését, hogy a szándéka kizárólag a sértettnek való sérülés okozására terjed ki és nem kívánta a halálát.

[20] Ugyan nem hivatkozott a törvényszék a 3/2013. BJE határozatra, azonban az abban foglaltak alapján helyesen vizsgálta a vádlott elkövetéskori tudattartalmát, a tárgyi és az alanyi tényezőkből levont következtetésekkel összhangban állapította meg, hogy a terheltet nem testi épség elleni, hanem élet elleni bűncselekmény terheli. Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy Terhelt1 vádlott tudata átfogta, hogy cselekménye a sértett halálát is eredményezheti, azonban annak esetleges bekövetkezését illetően közömbös maradt.

[21] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú ítélet [61] bekezdésében kifejtett okfejtését is a törvényszéknek, amit pusztán azzal egészített ki, hogy az első, hasi tájékot ért szúrás pontos nagysága nem állapítható meg, az ehhez használt kés rossz állapotú volt, a nyomozati iratok 8.5.4 és 8.5.5 lapszámai alatti fényképfelvételek szerint, ezért a penge kiesett a markolatából. Így, nem lehetett az erő nagyságára és a vádlott egyenes szándékára minden kétséget kizáró következtetést vonni. Erre figyelemmel helyes volt a törvényszék álláspontja, hogy Terhelt1 vádlott az emberölés büntettének kísérletét eshetőlegesen szándékkal valósította meg.

[22] Kiegészítette továbbá az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indokolását az emberölés büntettének kísérlete kapcsán azzal is, hogy az emberölés büntettének kísérlete befejezett és közeli kísérlet volt. A kísérlet befejezettségét az alapozta meg, hogy az irányadó tényállás alapján a sértett halála, mint eredmény a tényállásszerű elkövetési magatartástól független okok miatt nem következett be, azaz a sértett aktív, eredményes védekezése és az idejében kapott orvosi ellátás miatt (BH2008. 79.).

[23] Ugyanakkor a célzott eredmény és a ténylegesen okozott sérelem közel állt egymáshoz, ezért a kísérlet közelinek bizonyult (BH2001. 3.).

[24] Ami a büntetés kiszabását illeti, a másodfokú bíróság további enyhítő körülményként értékelte, de kisebb súllyal a legsúlyosabb büntetett megkísérítő vádlott büntetlen előéletét (Kúria 56. BK vélemény II.1.). További enyhítő körülmény a vádlott bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása, mivel a testi sértés és a magánlaksértés vonatkozásában bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást tett (Kúria 56. BK vélemény II.11.) és annak nem a bűncselekmény minősítésére kell kiterjednie. Ugyancsak további enyhítő körülmény az, hogy Terhelt1 vádlott hosszabb ideig volt előzetes fogva tartásban (Kúria 56. BK vélemény III.10.).

[25] Az elsőfokú ítélet bünteteskiszabással összefüggő részét azzal is helyesbítette az ítéltábla, hogy mellőzte a Btk. 17. § (2) bekezdésére, a korlátlan enyhítő rendelkezés alkalmazásával történő bünteteskiszabásra való utalást.

[26] A következetesen érvényesülő bírói gyakorlat szerint az ügynevezett korlátlan enyhítés jogintézményének alkalmazásáról akkor lehet beszélni, ha a különös részi büntetési tétel alsó határának átlépése meghaladja azt a mértéket, amit a Btk. 82. § (2)-(3) bekezdései lehetővé tesznek. Jelen esetben – a bűncselekmény kísérleti szakban maradására figyelemmel – a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásával legkevesebb két évi szabadságvesztés kiszabható. A Btk. 17. § (2) bekezdése csak ezt el nem érő büntetés esetén kerülhetne szóba.

[27] A törvényszék ténylegesen tehát nem a Btk. 17. § (2) bekezdése alapján, hanem helyesen a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja szerinti enyhítő rendelkezés alkalmazásával, az ügynevezett egyszeres leszállással szabta ki a büntetést. Miután a korlátlan enyhítő rendelkezés alkalmazását a másodfokú bíróság mellőzte, így Terhelt1 vádlott beszámítási képességét is érintő kóros elmeállapota nyomatékos, az ügyben leginkább meghatározó enyhítő körülmény.

[28] Ami az ügyesség fellebbezés indokolásának azon érvelését illeti, hogy az igazságügyi szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata szerint a paranoiás betegeknek betegségtudatuk nincs, ezen okból nem látják be az orvosi kezelésük szükségességét, kezelés hiányában pedig az állapotuk tovább romlik és az önkéntes terápia folytatása sem várható el tőlük, utal az ítéltábla az igazságügyi orvosszakértők azon bírósági tárgyaláson tett nyilatkozatára is, hogy amennyiben a vádlott a gyógyszeres kezelést folytatja, úgy a betegség tünetei fennállnak ugyan

, de a téveszmékhez már nem fognak érzelmek kapcsolódni (elsőfokú iratok 16.B.80/2022/25. számú jegyzőkönyv 4. oldal 3. bekezdése). Miután a becsatolt orvosi igazolás szerint a vádlott a terápiás kezelést megkezdte, folytatja és az elsőfokú bírósági tárgyaláson tett nyilatkozata szerint folytatni is kívánja, osztotta az ítéltábla a törvényszék azon álláspontját, hogy a büntetési célok a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetőek. Az elsőfokú bíróság tehát - a kiegészített bűnösségi körülményekre is figyelemmel - helyesen járt el, amikor Terhelt1 vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. Az így kiszabott büntetés az enyhítő körülményekre és szakértők nyilatkozatára figyelemmel alkalmas a büntetési célok eléréséhez.

[29] Helytállóan rendelte el a törvényszék Terhelt1 vádlott pártfogó felügyeletét, illetve annak célja elősegítése érdekében helyesen állapított meg külön magatartási szabályokat is. Az arra vonatkozó indokolását azonban annyiban helyesbítette az ítéltábla, hogy helyesen a Btk. 71. § (1) bekezdés h) pontján alapul annak előírása, hogy Terhelt1 vádlott a már megkezdett antipszichotikus terápiát folytassa. Mivel Terhelt1 vádlott munkába

állt, a továbbiakban már szükségtelen a munkaügyi központnál való jelentkezésre vonatkozó magatartási szabály, így azt az ítéltábla mellőzte, mint okafogyottat.

[30] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései is a törvénynek megfelelőek voltak.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a fellebbezéseket alaptalannak ítélte és a törvényszék ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helyére utalást, valamint a magatartási szabályok közül a munkaügyi központba jelentkezéssel kapcsolatos kötelezettséget mellőzte.

[31] A végzés elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Szeged, 2023. március 9.

Dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke

Dr. Halász Edina
előadó bíró

Dr. Joó Attila
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.28/2023/8. számú végzése és a Szolnoki Törvényszék 16.B.80/2022/85. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon *jogerőre emelkedett*.

Szeged, 2023. március 9.

Dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke